

Knelpunten in het recht aangaande Afvallogistiek

Geert Van Calster, KU Leuven (Steunpunt
sustainable materials management) en DLA Piper;
gavc@law.kuleuven.be

Bob Martens, DLA Piper
bob.martens@dlapiper.com

Agenda

- De olifant in de kamer: definitie afval
- Nog een olifant in de kamer: afbakening met REACH
- De zoo in de kamer: eigendom afval
- In-en uitvoer
- Belang van compliance
- Belang van wetgeving aanbesteding

Definitie afval

- Ondanks uitgebreide rechtspraak Hof van Justitie en ditto nationaal niveau, blijven er knelpunten
- *Afvalstof is elke stof of voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen* (Materialendecreet, Art,3,1° = Definitie Kaderrichtlijn afval, 2008/98)
- Voor ‘bijproducten’ (die geen afval zijn) kunnen op Europees niveau per categorie specifieke criteria worden vastgelegd; idem voor ‘einde afvalfase’ (criteria reeds ontwikkeld voor ijzer, staal en aluminiumschoot; oa papier en plasticafval in de pijplijn van het Joint Research Centre)

Definitie afval

- Belangrijke actuele vraag: ‘off-spec’ producten en ‘reverse logistics’ in het algemeen,
- ‘Reverse logistics’: client stuurt het product via dezelfde logistieke keten terug naar afzender
- Aanleiding: divers:
 - ‘Off-spec’: het product blijkt bij aankomst niet te voldoen aan de (technische) parameters door de client verwacht. Vb witte ipv zwarte notebook, qwerty ipv azerty; vb diesel ipv benzine
 - Defect, al of niet herstelbaar. Vb defecte muis /keyboard

Definitie afval

- Gevoegde Zaken C-241/12 en C-242/12 Belgian Shell en Shell Nederland (verwijzing Rotterdam): moet een partij diesel, *en route* ongewild vermengd geraakt met MTBE en door Carens, de klant, met beroep op de contractuele rechten en plichten teruggestuurd, worden beschouwd als afval, mede gezien de voortverkoop door Shell van de diesel (na blending)?
- Hoop dat het Hof de contractuele context erkent als zijnde criterium voor de afvalbepaling: zoniet moet quasi de gehele reverse logistics keten worden beschouwd als afvalketen (nb hoorzitting afgelopen woensdag, 6 maart)

Afbakening met REACH

- 'Afvalstoffen' in de zin van de Kaderrichtlijn zijn uitdrukkelijk uitgesloten van het toepassingsgebied van REACH.
- REACH kan zelfs een belangrijke catalysator zijn voor de bepaling, met zekerheid, van de einde afvalfase /end-of-waste:
 - zie suggestie in die zin door Kokott AG in Lapin elinkeino, Zaak C-385/11, conclusie December 2012: gevaarlijk afval (oude telefoonpalen geïmpregneerd met koper-chroom-arseen (CCA), gebruikt als palen voor de onderbouw van een pad in een reservaat) kan als product worden gebruikt, onder controle van REACH of van nationaal te bepalen criteria)

Afbakening met REACH

- Echter, wie na afloop van een afvalverwerkingsproces vervolgens de composieten gebruikt om een nieuw materiaal op de markt te brengen, valt onder REACH. Doch bij gebruik van plasticafval, mede gezien de jonge leeftijd van REACH, is niet steeds te achterhalen welke stoffen er precies en in welke hoeveelheden in die afvalcomponent zaten: REACH compliance wordt dan heel moeilijk.
- ECHA 'Guidance of waste and recovered substances' 2010 geeft een aantal indicaties doch mogelijks onvoldoende om bedrijven echt aan te moedigen verder te investeren in sustainable materials management

Eigendom afval

- Geen duidelijkheid over wie ‘eigenaar’ van afval is en in welke omstandigheden
- Rechtbank Eerste Aanleg Antwerpen, Openbaar Ministerie en Stad Antwerpen t G.F., H.M., and A.E, 22 December 2011: veroordeling voor ophalen van oud papier zonder vergunning – eigendom van afval was niet sub judice doch komt misschien nog te pas in de schadebepaling
- Cassatie, 17 december 2010: nv VHS Europ t OVAM: geen monopolie voor de gemeenten voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen (Cassatie verwijst naar decreet d’Allarde). Toestemming gemeente niet nodig voor ophaling op prive terrein zolang Afvalstoffen /Materialendecreet wordt gerespecteerd

Eigendom afval

- Doch onduidelijkheid blijft: Cassatie stelt beweerdelijk dat dit is zolang de gemeente die ophaling niet heeft gereguleerd.
- Indien dit inderdaad de interpretatie van Cassatie is: mogelijk strijdigheid met Europees recht (vrij verkeer van goederen en van diensten)

In-en uitvoer

- Verordening 1013/2006
- Staat of valt uiteraard met begripsbepaling 'afval':
 - zie vb s'Gravenhage, 20 april 2012: overbrenging 'afvalstoffen' naar Kameroen: container met huishoudelijke apparaten die door consumenten (al dan niet onder de garantieregeling) bij de kleinhandel waren teruggebracht omdat ze niet bevielen of een klein mankement hadden en voorts restanten van verkoopassortimenten die de detaillisten uit de winkel haalden.
 - Geen afvalstof en dus geen vergunning vereist: rechters Reinking, Borgesius, Dulek-Schermers: *'De container bevatte (nagenoeg) nieuwe producten die in het land van bestemming zonder voorafgaande wijziging in de aard, samenstelling en vorm en zonder bewerking konden worden gebruikt. Dat er bij een deel van goederen een kleine reparatie nodig was, doet daaraan niet af.'*

In-en uitvoer

- Blijvende discussies onder het Europese vrije verkeer van goederen over de wettelijkheid van de mogelijkheden die de Verordening zelf biedt, om (vooral) uitvoer van afval tegen te gaan
- Nieuwe, recentere discussies over de impact van het Europese 'materialen'beleid onder internationaal handelsrecht: in welke mate kan de EU 'afval', dat het nu als 'materiaal' bestempelt, de uitvoer ontzeggen? : zie China – Export of Raw Materials: beperkende interpretatie van de 'milieu' uitzondering voor export

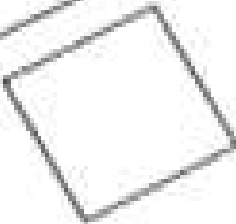
AUDIT CHECKLIST

Audit Satisfactory

Nonconformances Found

Observations Made

Belang van compliance

- Indien een logistieke operatie als 'afval' beheer moet worden beschouwd (opslag, vervoer, verwerking...): uitgebreide plichten inzake afvalstoffenregisters, training personeel, vergunningen en boorddocumenten, belastingen en heffingen...
- Gebrekkige training personeel nooit een excuus: zie gelijkaardige rechtspraak inzake mededingingsrecht
- Vermeende onmogelijkheid van toezicht op 'operationele handelingen' geen excuus: Phillipe Vlerick, Uco Sportswear

BUY

BUY

Belang van wetgeving aanbesteding

- []

Referenties

- Geert VAN CALSTER, Wim VANDENBERGHE, 'Waste' in *EU Environmental law*, Oxford University Press, loosleaf: 2008, 220p.; update ter perse: 2013
- Geert VAN CALSTER, *Handbook of EU Waste Law*, Oxford, Oxford University Press, 2de editie 2013
- Geert VAN CALSTER, *Legal obstacles to Sustainable Materials Management*, ter perse (Universite de Lille)
- Geert VAN CALSTER, 'China, Minerals Export, Raw and Rare Earth Materials: A perfect storm for WTO dispute settlement', *Review of European Community & International Environmental Law*, ter perse 2013
- Diana BOWMAN, Joel D'SILVA, Geert VAN CALSTER, 'Defining nanomaterials for the purpose of regulation within the European Union', (2010) *The European Journal of Risk Regulation*, 1 (2), 115-122
- Geert VAN CALSTER, 'If it ain't broke, don't fix it? Commission efforts to manage the definitions of waste, recycling and recovery' *Compendium 2006: annual anthology of diverse papers on key contemporary issues in European policies on wastes, products and resources / Association of Cities and Regions. - Brussel: ACR*, 115-119.
- Geert VAN CALSTER, 'Whose Waste is it anyway? Of elephants and definitions', www.gavclaw.com , 29/01/2013
- Geert VAN CALSTER, 'The European concept of waste and reverse logistics /off-spec products, www.gavclaw.com , 31/08/2012.

Knelpunten in het recht aangaande Afvallogistiek

Geert Van Calster, KU Leuven (Steunpunt
sustainable materials management) en DLA Piper;
gavc@law.kuleuven.be

Bob Martens, DLA Piper
bob.martens@dlapiper.com

